

2021

ZPRÁVA O ČINNOSTI

AMNESTY INTERNATIONAL

ČESKÁ REPUBLIKA

**FIGHTING
BAD GUYS
SINCE 1961**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

SLOVO ŘEDITELKY

Vážení příznivci a příznivkyně Amnesty,

nad zprávou o činnosti Amnesty International Česká republika se setkáváme opět po roce. I loni jsme několik měsíců prožili v pandemii, která bohužel na řadu z nás dopadla poměrně tvrdě. A ovlivnila samozřejmě i aktivity Amnesty – především na začátku a konci roku, kdy jsme byli nuceni některé akce zrušit úplně nebo přesunout do online prostoru. I z toho důvodu jsme moc rádi, že nás přesto podporuje víc lidí než v předchozích letech a pravidelné dary od drobných dárců nám umožňují rozvíjet naše aktivity dlouhodobě a udržitelně.

Bohužel i rok 2021 se nesl ve znamení porušování a omezování lidských práv i represe jejich obránců a obrámků. Hned na začátku roku se tento fakt nepříjemně projevil i v našem hnutí – indická Amnesty byla nucena ukončit svou činnost z důvodu stupňujících se státních represí. Ke konci roku pak musel sekretariát Amnesty International přistoupit k bolestivému kroku a z bezpečnostních důvodů uzavřít také regionální kancelář v Hong Kongu, což mělo za následek i uzavření tamní pobočky, protože bezprecedentně vzrostlo nebezpečí pro její zaměstnance. Důvodem pro tento krok je čínský zákon o národní bezpečnosti, jehož cílem je umlčet kritiku čínského režimu a který významně zvýšil ohrožení zaměstnanců Amnesty a zároveň omezoval naši nezávislost. Neznamená to však, že Amnesty přestává sledovat stav lidských práv v tomto regionu, naopak. Zaměstnanci kanceláře se stěhují do okolních zemí, odkud budou situaci bedlivě pozorovat a monitorovat.

To vše se stalo v roce, kdy Amnesty celosvětově oslavila 60 let a v České republice dosáhla třicátého výročí od vzniku zdejší pobočky. Naroziny jsme oslavili lidskoprávními aktivitami spolu s našimi aktivisty a aktivistkami v Praze, Brně, Českých Budějovicích a Olomouci na akcích pro veřejnost. Všechny události propojilo téma svobody, lidských práv, a dokonce i lidskoprávní slam poetry. Naroziny jsme oslavili i spoluprací s českou sklářskou firmou Rückl, jejíž dvorní designér Rony Plesl pro Amnesty navrhl svíčku svobody (Freedom Candle). Kolekci pomohla doplnit herečka Aňa Geislerová, jejíž návrh svíčky jsme ve spolupráci s časopisem Forbes vydražili na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech. V kooperaci s Billem Shipseyem z globální Art for Amnesty, Knihovnou Václava Havla a The Václav Havel Library Foundation jsme 17. listopadu slavnostně odhalili bustu Václava Havla od sochařky Marie Šeborové, která je nyní trvale umístěna v pražské kavárně Slavia. Bustu doručil na místo slavnostního večera průvod, který si na několika místech, včetně Divadla Na Zábradlí, připomněl Václava Havla jako spisovatele, disidenta a ochránce lidských práv. Tradičně jsme také během filmového festivalu Febiofest udělili ocenění pro nejlepší film s lidskoprávní tematikou Amnesty International Febiofest Award. Cenu získal snímek Exil reflektující problematiku imigrace a integrace.

Amnesty i během pandemie dbala na to, aby fungovala naše vlajková loď – lidskoprávní vzdělávání. Vedle fyzických seminářů jsme nabízeli i on-line vzdělávací akce. Živá knihovna ONLINE byla pro žáky a studenty zajímavým zpestřením monotónní a dlouhé distanční výuky. Online podoba programu nijak neubrala jeho atraktivitu, prožitek účastníků byl možná ještě intenzivnější. Jednalo se o unikátní možnost setkat se alespoň virtuálně se zástupci celé řady menšin – lidmi se zajímavým příběhem, blíže se seznámit s jejich životy a případně i svými předsudky.

Děkuji všem za přízeň, kritické postřehy a aktivní spolupráci.

Linda Sokačová

ředitelka Amnesty International Česká republika

AMNESTY INTERNATIONAL

amnesty.org

Amnesty usiluje o dodržování základních lidských práv po celém světě.

Jsme dobrovolným hnutím lidí, kterým není lhostejné porušování lidských práv a chtějí se mu postavit. Proto vedeme kampaně, pořádáme veřejné akce, zastáváme se obětí bezpráví a usilujeme o systémové změny na úrovni států i mezinárodního společenství. Práce Amnesty se zakládá na spolehlivém a nezávislém výzkumu.

Amnesty International má v současné době 10 milionů členů a sympatizantů ve více než 150 zemích a regionech. Výsledků dosahujeme i díky autoritě, kterou jsme získali během více než 60 let naší činnosti. V roce 1977 jsme obdrželi Nobelovu cenu míru za „přínos k obraně svobody, spravedlnosti a tím i míru na celém světě“ a dnes jsme respektovanou a největší lidskoprávní organizací na světě.

AMNESTY V ČESKU

amnesty.cz

Amnesty International byla v Československu založena v roce 1991. Zpočátku se zaměřovala na mezinárodní aktivity, postupně začala rozvíjet svou práci i doma. Dnes její zaměstnanci a zaměstnankyně spolu s dobrovolníky a dobrovolnicemi vzdělávají k lidským právům na školách, vedou kampaně i advokační práci za nespravedlivě vězněné a pronásledované, bojují proti různým formám diskriminace, za práva žen, uprchlíků i LGBTI+ osob, proti zmenšujícímu se prostoru pro občanskou společnost nebo nezodpovědnému vývozu zbraní. Prosazujeme systémové změny v zákonech i praxi. Amnesty je relevantním a vyhledávaným partnerem nevládních organizací, odborníků i médií.

VĚZNI SVĚDOMÍ

V roce 2021 jsme v české Amnesty připravili 39 petic a otevřených dopisů na pomoc jednotlivcům a skupinám z 26 zemí světa. Celkem se pod ně podařilo nasbírat téměř 92 000 podpisů. Petice jsme tradičně zasílali představitelům vlád příslušných zemí, některé jsme zároveň poslali nebo osobně předali také ambasádám v České republice.

V téměř 40 případech, na kterých v posledních letech z ČR pracujeme, došlo k úspěchu – propuštění nespravedlivě vězněných, zkrácení doby věznění nebo zrušení rozsudků nařizujících trest smrti. Došlo i k několika pozitivním legislativním změnám.

Hned ve třech zemích – Kazachstánu, Malawi a Sierra Leone byl v roce 2021 zrušen trest smrti.

„Amnesty se staví proti trestu smrti ve všech případech, a to bez výjimky, protože jej vnímá jako porušení práva na život, jak je definováno ve Všeobecné deklaraci lidských práv. Trest smrti je konečným, krutým, nelidským a ponižujícím trestem, který v našem světě nemá mít místo.“

Samira Daoud, ředitelka Amnesty pro západní a střední Afriku

V lednu se stala Argentina teprve třetí jihoamerickou zemí, která schválila legalizaci interrupcí.

V únoru byla z vězení předčasně propuštěna prominentní obrádkyně ženských práv ze Saúdské Arábie Ludžajn Hazlúlová. Ta byla původně odsouzena k šesti letům vězení jen proto, že hájila práva žen. Požadovala například zrušení systému mužského poručnictví – ten v praxi znamená, že bez svolení muže (nejčastěji otce nebo manžela) nesmějí Saúdsky svobodně cestovat, vdát se, studovat nebo pracovat.

V březnu byl zrušen trest smrti pro nigerijského zpěváka Yahaya Sharif-Amina, odsouzeného za sdílení písně.

Japonský soud zase označil za protiústavní, že stejnopohlavní páry nemohou v zemi uzavírat manželství.

Alžírský novinář Khaled Darení vězněný kvůli článkům o protivládních protestech obdržel prezidentskou milost a na svobodu se dostal více než rok před vypršením trestu.

Milost od prezidenta v roce 2021 dostali i dvě novinářky a dva novináři z Burundi a také somálský novinář Kilwe Farah – všichni byli uvěznění pouze kvůli své novinářské práci.

„Chtěl bych poděkovat Amnesty hlavně za podporu zadržených protestujících v Alžírsku. Všem sekcím Amnesty po celém světě, zejména Amnesty International Alžírsko. Z celého srdce vám děkuji za vaši podporu.“

Khaled Darení, propuštěný novinář z Alžírsko

V květnu maďarský parlament zrušil zákon, který stigmatizoval a ztěžoval život občanské společnosti v Maďarsku. Tamní vláda v čele s Viktorom Orbánem se při tvorbě zákona inspirovala v Rusku, kde musí být organizace financované ze zahraničí označeny nelichotivou nálepkou „zahraničních agentů“.

„Spolu s dalšími nevládními organizacemi v Maďarsku jsme léta bojovali proti očerňujícím kampaním a dnes jsme konečně svědky zrušení zákona, který neměl být vůbec přijat.“

Dávid Vig, ředitel maďarské Amnesty

Po dvou letech strávených za mřížemi byl předčasně propuštěn mladý myanmarský umělec Paing Phyo Min. Zadržen byl kvůli kritizování úřadů a armády prostřednictvím Thangyatu – tradiční myanmarské verze slam poetry. Ve vězení měl původně strávit šest let.

V červnu Vrchní soud v pákistánském Láhauru zprostil viny Shafqata Emmanuela a Shaguftu Kausarovou, manželský pár, který byl v roce 2014 odsouzen k trestu smrti za údajné posílání „rouhačských“ zpráv islámskému duchovnímu.

Na svobodu se po více než čtyřech letech vězení dostal také burundský obránce lidských práv Germain Rukuki, původně byl kvůli svým pokojným aktivitám odsouzen k 32letému trestu vězení.

"Je skvělá zpráva, že je Germain konečně na svobodě. Nikdy neměl být uvězněn, protože byl zatčen, stíhán a odsouzen pouze za svou práci v oblasti lidských práv. Je to úžasný okamžik pro Germaina, jeho rodinu, přátele a statisíce lidí po celém světě, kteří neúnavně vedli kampaň za jeho propuštění."

Deprose Muchena, regionální ředitel Amnesty pro východní a jižní Afriku

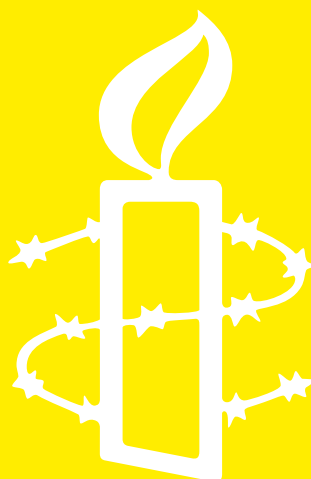
V srpnu bylo propuštěno pět nigerijských aktivistů svévolně zadržených pouze za to, že na sobě měli trička s nápisem kritizujícím nigerijského prezidenta.

V říjnu trestní soud v Ankaře po dvou letech soudních řízení zprostil viny osmnáct tureckých studentů a jednoho akademika, kteří byli stíháni za účast na univerzitním duhovém LGBTI+ pochodu. Mezi nimi byli i studenti Melike a Özgür, které jsme podpořili v rámci kampaně Maraton psaní dopisů.

Dva roky před vypršením trestu byl z vězení propuštěn guinejský aktivista Oumar Sylla. Za mříže se dostal kvůli kritice prezidenta. Ve vězení strávil rok a opouštěl ho ve velmi špatném zdravotním stavu.

Steven Donziger, právník a ochránce práv v oblasti životního prostředí, který úspěšně zastupoval oběti skládkování ropy v Ekvádoru a který byl odsouzen k šesti měsícům vězení za politicky motivované „pohrdání soudem“, byl v prosinci převezen z federální věznice zpět do domácího vězení, kde by měl strávit zbytek trestu.

„Jsem za tenhle vývoj velmi vděčný, nicméně boj za mou svobodu a za to, aby společnost Chevron přijala zodpovědnost za svoje činy pokračuje,“ uvedl Donziger.

SVOBODA, LIDSKÁ PRÁVA A OBRÁNCI LIDSKÝCH PRÁV

Již tradičně jsme si 10. března na **Mezinárodní den Tibetu** připomněli výročí tibetského povstání proti čínské okupaci Tibetu a útlak národnostních a etnických menšin v Číně. Místo klasického protestního shromáždění před čínskou ambasádou, které se z bezpečnostních důvodů kvůli COVIDu-19 nemohlo uskutečnit, jsme uspořádali “on-line protest” na podporu kazašské rodiny, která je vězněná v čínském převýchovném táboře. Česká veřejnost pomocí e-mailů “zaplavila” čínského velvyslance v ČR. K propuštění rodiny vyzvalo e-mailem přes 400 lidí a podpisem petice dalších 2 500 Čechů a Češek.

Na jaře jsme také vedli **kampaň za trojici polských žen**, které byly obviněny z „urážky náboženského cítění“ a hrozily jim až dva roky vězení za to, že vylepily plakáty s Pannou Marií a přidělanou svatozáří v barvách duhy. Vytvořili jsme speciální instagramový filtr **Rainbow Madonna**, s jehož pomocí vyjádřilo svou solidaritu přes 2 500 lidí a k petici na jejich podporu se připojilo téměř 5 000 lidí. Po celosvětovém tlaku byly aktivistky v lednu 2022 zproštěny viny.

Práva a svobody v Polsku i Maďarsku byly nadále omezovány i v roce 2021. V reakci na stále se zhoršující situaci jsme zveřejnili sérii příběhů konkrétních obětí bezpráví z řad soudců, aktivistů i novinářů a sesbírali přes 3 000 podpisů pod petici apelující na českou vládu, aby se veřejně a jasně postavila za obranu principů právního státu a lidských práv nejen v Maďarsku a Polsku, ale i v celé EU.

Provládní média pokrývají přes 80 % celého mediálního trhu v Polsku a v Maďarsku kontroluje více než 75 % médií provládní fond. Novináři pracující pro státní média uplatňují vládní narativ namířený proti EU, menšinám a omezují určitá témata.

V listopadu v polském Sejmu prošel prvním čtením návrh zákona zakazující akce na podporu LGBTI+ lidí. V prosinci pak přijal Sejm zákon, který má podle odpůrců umlčet televizi TVN kritizující polskou vládu. Na začátku ledna 2021 **začal v Polsku platit nejprísnejší interrupční zákon**, který pod hrozbou tří let odnětí svobody zakazuje legální přístup k potratům i v případech vážného poškození plodu. Zákaz vyvolal tisíce demonstrací po celé zemi, některé byly násilně potlačeny. Jako odpověď na zhoršující se postavení žen a omezování jejich práv jsme zorganizovali protestní pochod po ambasádách zemí, které jdou podobnou cestou jako polská vláda – například USA nebo Slovensko.

Amnesty dlouhodobě podporuje **práva LGBTI+ komunity** a současně upozorňuje na konkrétní lidskoprávní problémy, kterým její příslušníci čelí v různých koutech světa. Jedním z nedalekých míst, kde se situace dramaticky zhoršuje, je i Maďarsko. Postavení “duhové” komunity je v důsledku mnoha kroků vlády Viktora Orbána rok od roku horší. Nedávným zásahem je zákon, který zakazuje zobrazování jiné než heterosexuální orientace mezi lidmi mladšími 18 let – například ve školách, během vzdělávacích programů, ale i ve filmech nebo dokumentech. Během festivalu **Prague Pride** jsme proto připravili čtyřmetrovou duhovou stěnu solidarity, na níž lidé mohli napsat **vzkaz přímo pro maďarskou LGBTI+ komunitu** a vyjádřit jí tak solidaritu. Stěna, na kterou svůj vzkaz napsaly stovky lidí, následně putovala přímo do Maďarska.

Sporný maďarský zákon LexNGO z roku 2017, omezující práci neziskových organizací v Maďarsku, byl v květnu 2021 zrušen parlamentem. Soudní dvůr Evropské unie totiž rozhodl, že je v rozporu s právem EU. K situaci v Polsku a Maďarsku nadále aktualizujeme web www.prituhuje.cz

I v roce 2021 jsme pokračovali v boji za **práva lidí na útěku**. Opakovaným tématem roku byly nelegální praktiky pohraničních složek několika států a násilné navracení zpět do nebezpečných zemí – porušování principu “nenavracení” v rámci mezinárodního práva.

U příležitosti **Mezinárodního dne uprchlíků** jsme s kreativním studiem Pure stuff připravili kampaň s příběhy uprchlíků, migrantů a lidí na útěku, kteří našli v České republice domov a stali se součástí naší společnosti. Naším cílem bylo **přiblížit jejich příběhy** a přispět ke vzájemnému respektu a porozumění.

V druhé polovině roku se objevila **krize na polsko-běloruské hranici**, kdy jsme upozorňovali na potřebnou pomoc lidem v otřesných podmínkách, na **mučení a týrání** žadatelů o azyl ze strany běloruského režimu a na **porušování práva** ze strany polských bezpečnostních složek.

Aktivně jsme se také zasazovali za propuštění ruského opozičního aktivisty **Alexeje Navalného**. Jednoho z nejvýznamnějších současných kritiků ruského režimu a prezidenta Putina zadržela policie na moskevském letišti bezprostředně po návratu z Německa, kde se léčil z otravy novičokem. V únoru 2021 ho moskevský soud poslal na tři a půl roku do vězení. Amnesty prohlásila Navalného vězněm svědomí a podmínky, za kterých je vězněn, za mučení. Petici na jeho podporu, adresovanou přímo ruskému prezidentovi, podepsalo v ČR přes 8 000 lidí.

Také jsme se zabývali násilným potlačováním masivních protestů ze strany policie v **Hongkongu**, které se konaly v reakci na přijetí represivního zákona o národní bezpečnosti. Prostřednictvím petice jsme vyzvali čínskou vládu k jeho stažení, dokud nebude v souladu s mezinárodními lidskoprávními normami. Vyzvali jsme také příslušné české představitele, aby situaci monitorovali a zasadili se o její řešení na úrovni Rady OSN pro lidská práva.

Pokračovali jsme také v monitorování situace v **Bělorusku**. České veřejnosti jsme prezentovali zprávu odhalující, jak běloruské úřady zneužívají justiční systém k potírání základních lidských práv. Aktivně jsme se zapojili do globální kampaně #StandWithBelarus, která upozornila na brutální vládní odvetu proti lidem ze všech oblastí společnosti – ženám, dětem, studentům, seniorům, zdravotníkům, umělcům, sportovcům nebo odborářům. U příležitosti **Mezinárodního dne žen** vyzvalo pět známých ženských osobností českého veřejného života společnost, aby vyjádřila solidaritu s Běloruskem. Uspořádali jsme také několik demonstrací a diskuzí – na podzim byla jednou z účastnic i Tacjana Chomič, která je sestrou Marije Kalesnikovy, čelní představitelky běloruské opozice. Společně s ní jsme předali běloruské ambasádě petici vyzývající k propuštění této nespravedlivě vězněné obrádkyně lidských práv.

Díky předchozímu ročníku Maratonu psaní dopisů došlo v průběhu roku 2021 k úspěchu u poloviny případů, za které jsme psali dopisy.

I poslední ročník **Maratonu psaní dopisů** byl poznamenán pandemií COVIDu-19, ale společnými silami jsme v České republice uskutečnili rekordních 889 dopisových Maratonů a nakonec tak do světa odeslali minimálně **22 435 dopisů**. "Velké díky patří všem, kdo si našli chvíli a zapojili se do našeho posledního Maratonu. Ať už uspořádáním vlastní dopisové akce, účastí na ní, psaním dopisů nebo příspěvkem na známky k jejich odeslání. Máme neskutečnou radost, že můžeme být svědky toho, jak se každým rokem zvedá větší a větší vlna solidarity a jak se čím dál více lidí do této největší světové akce proti bezpráví zapojuje," říká koordinátorka Maratonu Žaneta Sladká z české Amnesty.

LIDSKÁ PRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE

PRÁVA ŽEN

V únoru jsem zahájili kampaň nazvanou **Chce to souhlas**, jejímž cílem je boj za lepší ochranu obětí znásilnění, vyvracení nebezpečných mýtů, kterými je znásilnění opředeno a prosazení nové definice znásilnění v zákoně. Na této kampani pracujeme společně se spolkem Konsent, Českou ženskou lobby a komunitou Ženy v právu.

Během roku jsme se sešli s desítkami poslanců a poslankyň a pomohli jsme v Poslanecké sněmovně uspořádat kulatý stůl na téma nápravy definice znásilnění. Díky naší snaze se požadavek na novou definici znásilnění také objevil v předvolebních programech několika politických stran. Zmapovali jsme postoj všech politických stran a tento průzkum zveřejnili před volbami do Poslanecké sněmovny.

Naše petice, která volá po nové definici znásilnění, se s více než **12 000 podpisy** stala naší nejvíce podepisovanou peticí za celý rok. Zároveň jsme uspořádali online workshop pro více než 200 žáků středních škol a debatu s experty, oběťmi a přeživšími v Českých Budějovicích, Brně a Praze. Na podzim jsme o tomto tématu také přednášeli žákům pedagogické fakulty v Olomouci. Společně se skupinou Proč jsme to nenahlásili jsme připravili několik naučných videí o tématu sexualizovaného násilí.

LGBTI+

Amnesty, jako spoluzakládající organizace iniciativy Jsme fér, nadále usiluje o zrovnoprávnění postavení stejnopohlavních párů v Česku. Manželství pro všechny se několikrát dostalo k jednání na půdě Poslanecké sněmovny, ale bohužel nebylo schváleno. Účastnili jsme se semináře k výsledkům Analytické zprávy o stavu romské LGBTI+ menšiny a otevření komunitního centra organizace Prague Pride. Uskutečnili jsme sérii přednášek pro vysokoškolské studenty pedagogických fakult na téma LGBTI+ v Česku a připomínkovali návrh první vládní LGBTI+ strategie.

ROVNÝ PŘÍSTUP KE VZDĚLÁVÁNÍ

Společně s Fórem pro lidská práva jsme dokončili projekt Právo na vzdělání, jehož cílem bylo zmapovat, jak fungují podpůrná opatření v rámci inkluzivního vzdělávání a případně odhalit a zaznamenat porušování práva na přístup k vzdělávání v každodenní školní praxi. Právní analýza, která je výsledkem našeho výzkumu, je založena na **16 kvalitativních rozhovorech** s rodiči dětí s hendikepem a romských dětí. Výzkum bohužel dokládá, že většina z nich se v praxi setkala s poměrně závažnými porušeními práva na rovný přístup ke vzdělání a v českém vzdělávacím systému je stále co zlepšovat.

LIDSKOPRÁVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Náš tým lidskoprávního vzdělávání dokázal během roku 2021 organizovat vzdělávací workshopy dle potřeb škol a epidemické situace jak prezenčně, tak on-line. Za 12 měsíců se nám podařilo zorganizovat 103 workshopů, z toho 62 živých knihoven, což je naším dosavadním rekordem. Živými knihovnami prošlo 1 465 lidí (z toho 1365 studentů a studentek) a dalších 870 žáků a žákyň absolvovalo další tematickými workshopy. Celkem jsme tedy skrze naše vzdělávací aktivity oslovili bezmála 2 400 osob.

V rámci projektu Jako Fakt? jsme založili kanál na TikToku (@jakofakt.com) a rozjeli novou kampaň pro mladé, která je zacílená proti nesnášenlivosti, nenávisti, rasismu a diskriminaci. Díky spolupráci s naší dlouhodobou spolupracovnicí a influencerkou Evou Naihaiplovou se nám podařilo mimořádně rychle a velice úspěšně zaujmout mladé od 11 let výše. Nejúspěšnější videa mají více jak půl milionu zhlédnutí, máme téměř 50 000 sledujících a účet se skoro milionem lajků. To znamená, že česká Amnesty je podle našich informací s přehledem nejúspěšnější nevládní organizací na TikToku u nás a taktéž v rámci celého globálního hnutí.

“Díky Živé knihovně jsem si uvědomil, že i když to vypadá, že hendikepovaní nejsou schopni některých věcí, spousta z nich je normálně dělá a jsou v nich úspěšní. Před setkáním se Šimonem jsem si myslel jen, že tyto lidé to mají v životě velmi těžké a nejsou schopni tolika aktivit.”

Matúš Gabriel, student ZŠ Montessori Archa

Velmi dobrá je také návratnost našich školení – během roku 2021 odlektorovali naši dobrovolníci a dobrovolnice, které jsme proškolili během roku 2020, úctyhodných 813 hodin, včetně příprav – což je 2,5násobek naší “investice” do organizování jejich proškolení. V září 2021 proběhla 2. Letní škola české Amnesty, a to formou intenzivního čtyřdenního školení dobrovolníků. Z té vzešlo 15 nových dobrovolníků a dobrovolnic lektorujících výše zmíněné lidskoprávní workshopy na základních a středních školách.

Během roku se nám také podařilo vyvinout vlastní vzdělávací aplikaci “True Story”, která je momentálně pro chytré telefony zdarma ke stažení na Google Play i Apple Store. Jde o rozhodovací vizuální hru, ve které si každý může zkusit, jaké to je být například člověkem bez domova či uprchlíkem z Egypta. Hra je interaktivní, nabízí různé otevřené otázky k zamyšlení a osvědčuje se jako inovativní nástroj, kterým můžeme neformálně vzdělávat k lidským právům. Navíc nabízíme školám i speciální workshop, který je hrou provede. Při tvorbě aplikace vycházíme z reálných příběhů našich proškolených spolupracovníků – živých knížek, které jsou zástupci a zástupkyně několika menšin.

V roce 2021 se nám také podařilo navázat spolupráci s pedagogickými fakultami na Univerzitě Karlově a Univerzitě Palackého v Olomouci, kde jsme organizovali část kurzu o lidských právech pro budoucí pedagogy a pedagožky. Podařilo se též oprášit formát 3 minuty stačí, který má nyní (nejen studentům) sloužit jako základní vstupní brána k zapojení do lidskoprávních aktivit Amnesty.

VÝVOZ ČESKÝCH ZBRANÍ DO PROBLEMATICKÝCH ZEMÍ

Nadále upozorňujeme na problematické vývozy zbraní z ČR do nestabilních nebo represivních režimů, kde hrozí jejich zneužití. Společně s našimi výzkumníky z mezinárodního sekretariátu monitorujeme praxi udělování vývozních licencí českými ministerstvy.

PORADENSTVÍ A INDIVIDUÁLNÍ PŘÍPADY

Také v roce 2021 jsme poskytovali stanoviska ke konkrétním případům i obecné lidskoprávní situaci. Kontaktovala nás krajská zastupitelství z Ostravy, Prahy, ale i jednotlivé advokátní kanceláře. Naše stanoviska ke stavu lidských práv v Afghánistánu, Rusku, Nigérii nebo v Moldavsku byla předložena soudům, které rozhodovaly o navrácení lidí do jejich rodné země. Zaznamenali jsme také přes 60 individuálních žádostí o posouzení porušení základních lidských práv.

DOBROVOLNICTVÍ V ČESKÉ AMNESTY

Jedním z hlavních pilířů hnutí Amnesty je zapojování dobrovolníků a dobrovolnic do boje proti bezpráví. Aktivizace veřejnosti funguje nejen na bázi regionálních skupin, ale zapojujeme i nespočet jednotlivců prostřednictvím individuálních aktivit jako jsou překlady, korektury, fotografování akcí nebo pomoc se sběrem podpisů u petičních stánků. V pokračující pandemii přesměrovala česká Amnesty své aktivity do on-line podoby.

I přes pandemickou situaci se nám podařilo zúčastnit řady tuzemských akcí – jako například Prague Pride, United Islands, RefuFestu a také jsme zorganizovali několik akcí k příležitosti výročí založení Amnesty. V neposlední řadě jsme uskutečnili řadu setkání a skillshare dobrovolníků z celé republiky včetně hostů z Polska, a dokonce jsme s menší skupinou dobrovolníků jeli podpořit maďarskou LGBTI+ komunitu na Budapest Pride.

Řady našich dobrovolníků a dobrovolnic se nadále rozšiřují, snažíme se s nimi trvale zlepšovat spolupráci a zefektivňovat komunikaci.

CHCETE PŘÍSPĚT NA OCHRANU ZÁKLADNÍCH LIDSKÝCH PRÁV?

Podpořte své hodnoty a přesvědčení i finančně.
Staňte se pravidelným dárcem ještě dnes, prosím.

AMNESTY.CZ/DARUJ

Bránit lidská práva a svobody jde jen díky Vám.

„Jsem zase volný a děkuji celému světu za podporu, ale především chci poděkovat Amnesty International. Každá akce Amnesty mi ve vězení dodala sílu, odvahu a naději. Ještě jednou děkuji Amnesty za veškerou podporu a snahu o mé propuštění.“

Oumar Sylla, předčasně propuštěný guinejský ochránce lidských práv uvězněný za kritiku prezidenta

FINANCE A ZÁSADY JEJICH PŘIJÍMÁNÍ

Od roku 2018 je česká Amnesty finančně nezávislou sekci, která už nečerpá žádné prostředky od centrály Amnesty. Proto se i nadále soustředíme hlavně na růst naší dárcovské a členské základny – tedy lidí, kteří nám pravidelně přispívají. Pravidelní dárci nám pomáhají budovat nezávislost a také připravovat dlouhodobě udržitelné aktivity na podporu lidských práv u nás i ve světě.

V předchozím období jsme se strchovali, co s naší členskou základnou udělá pokračující pandemie COVID-19, ale naše obavy nenaplnily. Rok 2021 naopak potvrdil pozitivní trend v růstu počtu pravidelných dárců a dárkyň, proto se česká sekce začíná připravovat na to, že začneme postupně podporovat globální Amnesty a sekce v zemích, které se potýkají se závažným a rozsáhlým porušováním lidských práv a doposud nemají dostatečnou podporu tamních sympatizantů a podporovatelů.

V roce 2021 česká Amnesty navázala spolupráci se sklářskou firmou Rückl, která k našim šedesátým narozeninám vytvořila speciální svíčku Freedom Candle, z jejíhož prodeje je 20 % určeno na lidskoprávní činnost Amnesty. Česká Amnesty loni také poprvé v historii získala podporu v kryptoměně – v srpnu se na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech uskutečnila charitativní aukce, kde byla limitovaná speciální verze Freedom Candle navržena herečkou Aňou Geislerovou vydražena za 1 BTC Viktorem Fischerem, za což mu patří velké díky! Celý výtěžek aukce poputuje na podporu naší činnosti.

Celkové výsledky roku 2021 ovlivnila i účast české Amnesty v programu "ArtBoxes" projektu Art19. "ArtBoxes" je mezinárodní projekt na podporu práce Amnesty International, kdy prostřednictvím prodeje „boxu“ s několika uměleckými díly od předních světových umělců proudí finanční podpora sekcím, které se na projektu podílely – včetně naší české pobočky. Krom tohoto projektu dále pokračoval projekt Art for Amnesty (prodej uměleckých děl na podporu lidskoprávní činnosti Amnesty) už ryze pod kompletní záštitou české kanceláře.

Rok 2021 byl opravdu plný otazníků, ale i překvapení – výsledky celého roku nakonec předčily naše očekávání, původní plánovaný zisk jsme totiž výrazně navýšili. Po uzavření auditu za rok 2021 převedeme zisk do fondu a budeme z něj pokrývat lidskoprávní aktivity v nadcházejících letech.

ZÁSADY FINANCOVÁNÍ AMNESTY INTERNATIONAL

Největší světové lidskoprávní hnutí Amnesty International si zakládá na své nezávislosti – na vlivu vlád, politických stran, ekonomických subjektů, náboženství či ideologií, včetně nezávislosti finanční:

- Naprostá většina příjmů pochází od individuálních dárců z celého světa. Díky tomu můžeme pevně a vytrvale již od roku 1961 celosvětově bránit univerzálnost a nedělitelnost lidských práv a svobod.
- Nevyhledáváme ani nepřijímáme žádné finanční prostředky na lidskoprávní výzkum od vlád nebo politických stran.
- Firmy a společnosti, které nám chtějí darovat finance, zevrubně a striktně prověřujeme; jejich podnikání nesmí být, ani nepřímo, v rozporu s dodržováním lidských práv v jakékoli oblasti života.

FINANCOVÁNÍ AMNESTY INTERNATIONAL ČR

- Hlavní složku rozpočtu tvoří příspěvky od individuálních dárců a dárkyň; firemní dary přísně individuálně posuzujeme.
- Finance v české Amnesty se řídí pravidly celosvětového hnutí, jehož je česká sekce významnou součástí. Také nečerpáme finance z veřejných prostředků; jedinou povolenou výjimku tvoří finance na lidskoprávní vzdělávání, kde supluje nedostačnou roli státu.
- I v roce 2021 jsme pokračovali v realizaci vzdělávacího projektu Jako fakt? Jako fakt!, který podpořila Nadace OSF v rámci programu Active Citizens Fund, jehož cílem je podpora občanské společnosti a posílení kapacit neziskových organizací.

PODPOROVATELÉ, DÁRCI, PARTNEŘI A PŘÁTELÉ

Agentura FOR DREAMS

AIESEC

Ambasáda nezávislé běloruské
kultury v ČR

Aranžerie

Art 19 & Bill Shipsey

Bit Carvers

Centrum experimentálního divadla

Café Na půl cesty

Česká středoškolská unie

Česká ženská lobby

Činohra Národního divadla

Daramis Group

Erasmus Student Network (ESN)

Experimentální prostor NoD

Febiofest

Genderové informační centrum NORA

Greenpeace

Junák - Český skaut

Jsme fér

Kafara

Kasárna Karlín

Kino Aero

Bio Oko

Kino Dukla

Kino Lucerna

Kino Přítomnost

Kino Pilotů

Kino Světozor

Klimatická koalice

Konsent

Konsorcium nevládních organizací
pracujících s migranty v ČR

LMC

Mama Coffee

MasterDC

Moje Místo

NAVZDORY S.R.O.

Prague Pride

PricewaterhouseCoopers Audit

Prostor39

Radio Wave

Rückl

Skautský institut

SKOBA s.r.o.

Studio STKI

Storytlrs

Univerzitní kino Scala

Vzlet

Ženy v právu

Trans*parent

Xnauts

Speciální poděkování: Dewii, Nora Fridrichová, Aňa Geislerová, Ester Geislerová, Hynek Čermák, Martha Issová, Tamara Klusová, Jan Lukačevič, Kryščiňa Šyjanok, Tereza Těžká, Petr Vacek, Jiří Gruntorád, Prokop Tomek

Grafická spolupráce a IT: Adéla Turková, Petr Urbančík, Kamil Vašica

Foto: Anna Obermajerová, Marcela Juříčková, Ester Šebestová, Michal Hančovský

Video: Filip Rýdl, Jiho Marek

Titulky: Michal Staša

Překlady a korektury: Jarmila Ellice, Diana Eminiová, Pavla Brady, Barbora Macháčková, Tereza Mazourková, Milan Slezák, Vojtěch Adam, Adam Crhák, Ana Ciornea, Aneta Králová, Pavlína Antošová, Anna Taylorová, Pavlína Dočkalová, Natálie Böhmová, Olga Mertlová, Kristýna Břenková, Eliška Svobodová, Michael Chlum, Zuzana Ratajova, Eliška Provazníková, Lucie Fišerová, Nikola Bozková

Právní poradenství: Sára Tichá

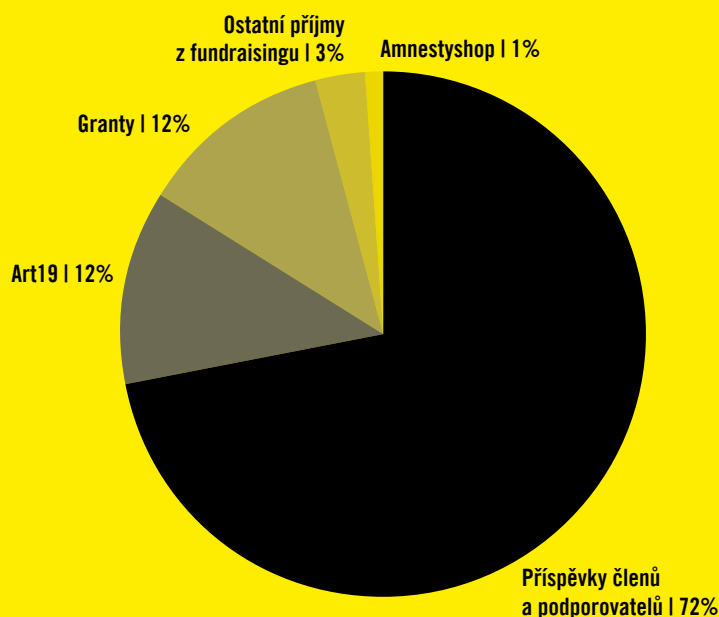

Veliký dík české Amnesty samozřejmě patří také všem dárkyním a dárcům, dobrovolnicím a dobrovolníkům, koordinátorkám a koordinátorům, členům a členkách místních regionálních skupin, stážistkám a stážistům, lektorkám a lektorům ve vzdělávání, živým knížkám a zkrátka všem, kdo se rozhodli věnovat kus sebe na práci pro lidská práva. Moc si toho vážíme a děkujeme, že jste s námi. **Bez vás by to totiž nešlo!**

FINANČNÍ ZPRÁVA

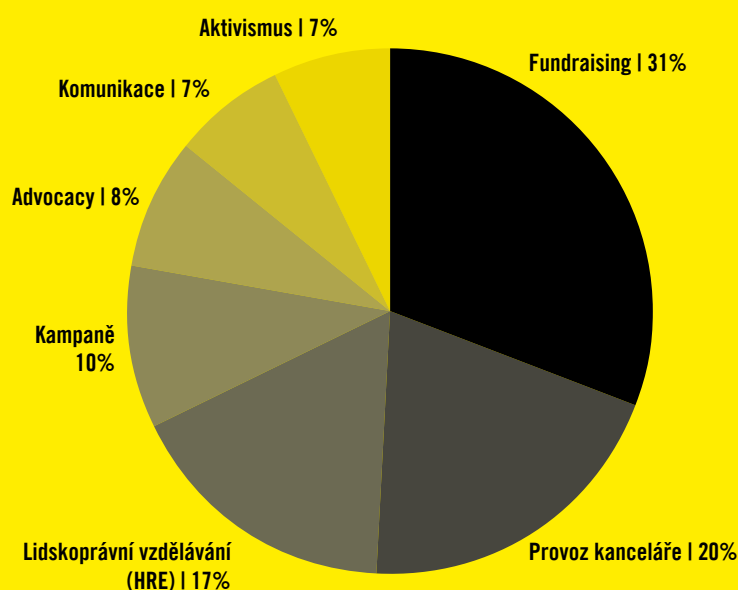
VÝNOSY

	v tis. Kč	2021
Příspěvky členů a podporovatelů		9 984
Ostatní příjmy z fundraisingu		490
Amnestystop		143
Granty		1 712
Art19		1 607
Příspěvek od ostatních sekcí v rámci AI		0
Příspěvek od mezinárodního sekretariátu		0
Výnosy celkem		13 936
Výsledek hospodaření		1 338

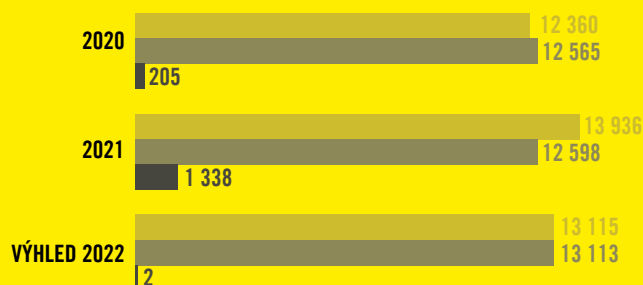
NÁKLADY

	v tis. Kč	2021
Lidskoprávní práce		6 139
Kampaně		1 268
z toho osobní náklady		1 778
Aktivismus		848
z toho osobní náklady		774
Advocacy		993
z toho osobní náklady		942
Komunikace		850
z toho osobní náklady		707
Lidskoprávní vzdělávání (HRE)		2 180
z toho osobní náklady		1 989
Provoz kanceláře		2 520
z toho osobní náklady		1 024
Fundraising		3 924
z toho osobní náklady		2 649
Vnitřní demokracie		15
Náklady celkem		12 598

SROVNÁNÍ

	2020	2021	výhled 2022
Výnosy	12 360	13 936	13 115
Náklady	12 565	12 598	13 113
Výsledek hospodaření	-205	1 338	2

Poznámka: Údaje ve finanční zprávě jsou předběžné, uvádíme je ještě před výsledky každoročního auditu.

Od roku 1961

bráníme svobodu

a základní lidská práva.

Díky, že jste v tom s námi.

**FIGHTING
BAD GUYS
SINCE 1961**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

